

Egyes szám ára 10 fillér.

DEBRECEN, 1931 OKTÓBER 14.

SZERDA.

XXIX. ÉVFOLYAM 233. SZAM.

# DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 26—, FELEVRE 14—, NEGYEDÉVRE 7—, EGY- HÓRA 2-40 P. EGYES SZÁM ÁRA HÉTRŐZNAP 10 FILL. VASÁRNAP 20 FILL. KÜL- FÖLDRE A KÉTSZERESE. — MEGJELNIK HÉTFŐ KIVÉTELVÉL MINDEN NAP. KIADJA A BEGEDŐS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ: FARKAS LAJOS

SZERKESZTŐSÉG: HAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM: 10-20. ÉJJELE: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM: 18 ÉS 8-12. FŐKIADÓ: HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM 18. ÉS 8-12. FŐKIADÓ: HIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. TELEFONSZÁM: 337

## Politikai elvakultság, mohó pénzvágy vagy szadista örültség hajszolta-e Matuskát a borzalmas vasuti merényletekig?

**Kedd este beismerte Matuska, hogy ő írta a biatorbágyi katasztrófa színhelye mellett elhelyezett fenyegető tartalmu üzenetet — Világhírű elmegyógyászok- kal akarják Matuskát megvizsgáltatni — A Matuska bűnösségét felfedező Schweinitzer rendőrtanácsos véleménye szerint Matuskának nem voltak bün- társai, bűncselekményéből anyagi haszna nem volt s ilyen nem is várt**

**Bitó vár Matuskára, ha az osztrákok kedvezően intézik el a magyar hatóságok kiadatási kérését**

Bécs, október 13. Világszerte óriási szenzációt keltett Matuska Szilveszternek hétfő esti vallomása, amelyben részben beismerte azt, hogy köze van a jüterborgi és a biatorbágyi bestiális vasuti merényletekhez.

Már a múlt hét szerdaja óta a bécsi rendőrség foglya volt Matuska Szilveszter és ez idő alatt sokszor kihallgat- ták, de

vasárnap estig konokul tagadott.

Ahogy gyűltek ellene a tárgyi bizonyítékok, úgy vált egyre erőteljesebbé a tagadás és az addig fölényes nyugodtsággal viselkedő Matuska egyre idegesebb lett, néha egzaltált kitérő- ssekkel keltett feltűnést és már va- sárnap este olyan kijelentéseket tett, amelyek után szinte teljes biztossá- gal tudni lehetett, hogy komoly ré-

### Már a merénylet éjszakáján gyanuba vették Matuskát

Érdekes, hogy Matuska személyét Schweinitzer József rendőrtanácsos vette gyanuba még a merénylet éj- szakáján. A szerencsétlenséget kö- vető zür-zavarban szalagált izga- tottan jelentéktelen horzsolásokkal Matuska Szilveszter, aki

a helyszínen kijelentette Schwei- nitzer rendőrtanácsos előtt, hogy ő az első kupében utazott, amely teljesen összetört, de neki csodálatosképen alig tör- tént baja.

Ez a különös eset feltűnt Schwei- nitzernek és később meglepetéssel látta, hogy Matuska hirtelen eltűnt. A rendőrtanácsos figyelni kezdte, hogy merre vehette az utját és véletlenül meglátta, amint a ka-

sze van a merényletekben. — Uram, adjanak hétfő estig gondolkodási időt — könyörgött va- sárnap este —, mert csak hétfőn este valhatok.

Amit eddig tettem és vallottam, egy borzalmas kényszer hatása alatt tettem.

Arra kényszerítettek engem, hogy csak a merénylet után négy hét múlva szabad beszéljem a dologról és megfenyegettek, hogy ha előbb beszélek, akkor nemcsak én pusztu- lok el, hanem a feleségem és a gyer- mekeim is. Ezért hazudtam napokig, hogy ezt a négy hetet kihuzsam.

A bécsi rendőrség hétfő estig tényleg békében hagyta Matuskát, hadd rendezze gondolatait. Hétfőn azután este hattól a késő esti órákig valóban elmondta első töredelmes vallomását.

tasztrófának ez a szerencsés me- nekülte óvatosan felfelé kuszit a viadukton a domboldal felé, majd a sinek között motoszkál. — Schweinitzer azonnal utána sietett és rákiáltott: — Mit csinál maga itt?!

Matuska meglepetten válaszolt: — Borzasztóan kíváncsi voltam, hogy mi történt. Nézze tanácsos ur, mit találtam! — szólt hebegve és egy villanyelem darabját mutatta fel a rendőrtanácsosnak.

Schweinitzernek szegyet ütött a fe- jébe, hogy

egy utas, aki egy ilyen borzal- mas élményen ment keresztül, miként kutatgathat ilyen nyu- godtan?

Később a zür-zavarban Matuska el- távozott a katasztrófa színhelyéről, majd hazautazott Bécsbe, ám né- hány nap múlva ügyvédje utján

levelet intézett a Máv. igazga- tósághoz, amelytől sérüléseit és elvesztett poggyászáért 2500 pengő kártérítést követelt.

Az ügyvéd a levélben súlyos sérülé- sekről tett említést, ám a detektívek visszaemlékeztek arra, hogy Ma- tuska sérülései egészen jelentéktele- nek voltak és ez a körülmény újból gyanússá tette őt. Most már Schwei- nitzerék elhatározták, hogy a legna- gyobb diszkrécióval kinyomozzák a Matuska multjára és személyére vonatkozó adatokat. Egy magyar detektívfelügyelő el is utazott Bécs- be, ahol heteken át nyomozott s a terhelő adatok egyre gyorsabban gyűltek. Kezdetben különösképen gyanússá vált az a körülmény, hogy

hiába mutatták fel a Matuska arcképét a halálvonat életben maradt utasainak, senki nem emlékezett arra, hogy Matuskát a vonaton látta volna.

### Politikai háttére van-e Matuska tetté- nek, vagy beteges szadista hajlamból idézte elő a katasztrófákat?

Budapest, okt. 13. A szenzá- ciók ebben az ügyben egymást érik a budapesti rendőrségen. Már teg- nap és ma sokan jelentkeztek a fő- kapitányságon azok köréből, akik régebben ismerték és jól megfigyel- ték Matuska Szilvesztert. Meghitt barátai és ismerősei, akik azelőtt gyakran érintkeztek vele, most vis- szaemlékeztek olyan momentumok- ra, amelyeket a hatóságokkal közöl- ni kötelességüknek tartottak. Ezek közé tartozott az is, hogy ismerősei-

Később az is kitűdött, hogy Ma- tuska gyakran utazgatott különböző országokban és

ezek az utazások mindig olyan időpontra estek, amikor éppen azon a környéken történtek vas- uti katasztrófák, ahol épp akkor tartózkodott Matuska.

Az is kiderült, hogy Matuska a bia- torbágyi merénylet előtt egymásután kétszer járt Budapesten. A detekti- vek megállapították, hogy

Matuska Pesten könnyelmű, ki- csapongó életet élt,

szállodai lakásán minden éjszaka több nőt fogadott, akikkel az uccán kötött ismeretséget. A gyanu hurka teljessé vált akkor, mikor megtudták, hogy a nyáron tíz kiló ekrazitot vá- sárolt. Mikor a Bécsben nyomozó magyar detektívek mindezeknek az adataknak a birtokába jutottak, megkérték az osztrák rendőrséget, hogy haladéktalanul vegyék őrizetbe Matuskát, ami meg is történt.

nek megfigyelése szerint abnormisan tulzott szerelmi életet élt,

egészen a betegességig. Többen megfigyelték nála azt, hogy vala- hánszor megpillantott egy gyászru- hást nőt — tekintet nélkül arra, hogy az illető vonzó volt-e vagy sem —, szokatlan izgalom fogta el s nem egyszer megfigyelték, hogy ilyen fe- keteruhás nőknek azonnal nyomuk- ba szegődött és kereste ismeretségü-

Mai számunkban Vigszínház mozgó szelvények

ket. Ehhez a motivumhoz kapcsolódik az a jelenség is, aminek híre Bécsből érkezett. Még mielőtt megtört és vallomást tett, elébe tették a budapesti rendőrség részéről megküldött fényképeket az áldozatokról, ahol borzalmasan eltorzult halottak néznek mereven a szemlélőre.

Ezeket a képeket Matuska Szilveszter valami furcsa, kapkodó, lihegő izgalommal széttergette és kezével végigsimogatta.

Nincs kizárva, hogy ezek az adatok azt bizonyítják, hogy

Matuska talán nem is volt tagja valamilyen ugynevezett politikai bűncselekményeket elkövető komplottnak, hanem pusztán beteges hajlamból idézett elő olyan katasztrófákat, amelyeknek szemlélésében gyönyört ke-  
resett.

Egy második Kürten Péter lehetett Matuska Szilveszter, aki Európá-szerre pénzt, időt, fáradságot nem kiméve, mesterségesen kereste a borzalmakat.

Hogy milyen cél üzte, vezette Matuskát vasuti szerencsétlenségek előidézésében, külön nyomozás tárgya. Legelső sorban azt igyekeznek megállapítani úgy a budapesti, mint a bécsi rendőrségen, hogy

kicsoda finanszírozta az aránylag óriási költségekkel járó vas-  
uti merényletek elkövetését?

## Matuska keddi kihallgatása során örültek tette magát, amikor azt kérdezték tőle, hogy ő készítette-e a pokolgépet?

BÉCS, okt. 13. Matuska Szilveszter kihallgatását a bécsi rendőrség ma délelőtt folytatta. Matuska nem tagadja már olyan határozottan azt, hogy része lenne a merényletben. A budapesti főkapitányság eközben teljesen tisztázta Matuska multját és előéletét és a dokumentumok azt igazolják, hogy tökéletesen épelméjű ember Matuska. Psychoanalitikára nincs szükség. A mai délutáni kihallgatás során nemcsak azt ismerte be, hogy az ekrazitot ő vásárolta, hanem bevallotta, hogy a gyújtót, a patronokat, a zsinórt, mindent ő szerzett be. Amikor azonban kihallgatásakor azt kérdezték, hogy ő készítette-e el a pokolgépet, ennél a pontnál Matuska már az örülte adja és azt állítja, hogy sovány, pupos emberke volt az ő szelleme, akinek befolyása alatt állt, egy Berg vagy Bergmann Jonathán Nikolaj nevű ember, akinek ő a robbanó anyagot átadta. Az osztrák nyomozó hatóságok megállapítása szerint a tegnapi vallomásában elmondott névsor fiktív s ezek a nevek s ezek az emberek, akiket megnevezett, nem léteznek.

A Budapesten folytatott nyomozás már az első pillanatban abból indult ki, hogy a merényletet egy ember csinálta. Ezt látszik igazolni Matuska állítása. A nyomozó hatóságok már több olyan részletet tisztáztak, ami Matuska sorsára döntő. Megállapították, hogy az ott talált zsinór ugyanaz, amit a jüteborgi robbantásnál használtak. Egy tanu, akinek szavahihetőségéhez semmi kétség nem fér, a budapesti főkapitányságon azt vallotta, hogy Matuskát a robbantás után látta felmenni a töltesre, ami kizárja azt, hogy a vonaton utazott.

A bécsi rendőrségen Matuska kihallgatását mindig rettenetes lelki-tusa előzi meg. Hangos zokogásban tör ki, kezét tördeli. A ma délelőtti kihallgatáson elszólta magát, a következő szavakkal:

— Ich habe nur einen Lastzug wollen! vagyis: Csak egy tehervonatot akartam! Megállapítást nyert továbbá, hogy a jüteborgi merény-

Megállapították, hogy Matuska bécsi háza mintegy hetven ezer schillinget ér. Erre a házra legutóbb a jüteborgi merénylet előtt néhány nappal tizezer schilling kölcsönt vett fel Matuska és ezzel a pénzzel utazott el Németországba, ahol napokon át maradt s hirtelen visszatért Bécsbe, de pénz nélkül és nem tudott elszámolni azzal, hogy mire fordította.

A biatorbágyi merénylet előtt néhány nappal Matuska ugyan-csak erre az ingatlanára 4000 schillinget vett fel

s ezzel a pénzzel kétszer is Budapesten járt és itt tartózkodása ezt az összeget felemészítette.

A rendőrség nem tartja kizártnak azt sem, hogy Matuska azért költött a maga vagyonából a merényletekre, mert

ígéretet kaphatott titkos társaitól, hogy ha az utasítás értelmében végrehajtja a robbantásokat, busásan kárpótolják őt.

Azt sem tartják kizártnak, hogy Matuska csak azért állítja be magát beteges, ideges, elfajult embernek, hogy mentesüljön a törvényes következmények alól.

Nem lehetetlen azonban a rendőrség véleménye szerint az sem, hogy Matuska a merényletek végrehajtására üzleti haszonlesésből vállalkozott,

mert egyébként is mindig pénzsóvár, haszonleső embernek ismerték.

letnél a helyszínen talált levél töle ered. Az államrendőrség, az igazságügyminisztérium és a külügyminisztérium utján kiadott eljárást indított Matuska Szilveszterért, aki miután magyar állampolgár, szinte bizonyos, hogy a magyar igazságszolgáltatás kezére fog kerülni. Ezt a kiadási eljárást maximálisan 2 hét alatt lefolytatják.

Ha Matuska a magyar bíróság elé kerül, akkor a statáriumra való tekintettel csak halálbüntetést lehet rá kiróni.

## Matuska kedde este már felhagyott az örültséget szimulálással

Bécs, október 13. Matuska Szilvesztert kedde délután újra kihallgatták, de ez a kihallgatás már sokkal nyugodtabb volt, mint az előzőek, ugyanis

elmaradtak azok az örvengő jelenetek, amelyek az eddigi kihallgatások során azt a benyomást keltették, mintha Matuska tudatosan szimulálta volna azokat.

Kedde délután Matuska a mondani-valóit teljesen nyugodtan és az igazlom minden látható jele nélkül adta elő. A délutáni kihallgatás különösen a berlini tartózkodásainak tisztázására irányul, természetesen a rendőrség még alaposan ellenőrzi, hogy Matuska vallomásának erre vonatkozó része megfelel-e a valóságnak. Kedde este

megérkezett Berlinből egy rendőrtanácsos, azoknak a detektíveknek a társaságában, akik már hónapok óta nyomoznak a jüteborgi merénylet ügyében.

Matuska egyébként változatlanul azt állítja, hogy a merényleteknél a főtettes nem ő volt, hanem egy általa közelebről nem ismert férfi, akinek ő csak az ekrazitot szerezte. Azt

elismerte, hogy az ekrazit beszerzés költségeit a saját pénzéből fedezte.

Azt már megállapították, hogy Ma-

tuskának a lakásán meg van annak a mérővesszőnek a pontos mása, amelyet Biatorbágyon megtaláltak. Erre az új mérővesszőre vonatkozóan Matuska azt vallotta, hogy ezt azért vásárolta, mert a régít állítólag elvesztette. Ennél az adatnál is szenzációsabb mai vallomásának az a része, amelynek során megmutatták neki azt a magyar nyelvű irással ellátott cédulát, amelyet a biatorbágyi merénylet színhelyén találtak fenyegető szöveggel. Mikor Matuskát megkérdezték, hogy az ő kézírása-e az, akkor azt válaszolta, hogy úgy látszik, csakugyan ő írta a levelet. A rendőrség megállapítása szerint egyébként a biatorbágyi viadukton talált drótdarab, amely a pokolgépnek: az alkatrésze volt, kétségtelenül azonos azzal a dróttal, amelyet Matuska lakásán megtaláltak. Jelenleg három ország rendőrsége igyekszik felderíteni teljes felkészültséggel a legutóbbi hónapokban lezajlott vasuti merényletek minden részletét. A rendőrség előtt egyébként még sok bizonytalan és megoldásra váró probléma van. Különösen lélektani szempontból szeretnék megmagyarázni a Matuska-rejtélyt és ezért úgy Bécsben, mint Budapesten és Berlinben nyomozást indítanak arra vonatkozóan, hogy

## Az amsbachi merényletben is része volt Matuskának?

Bécs, október 13. Schweinitzer rendőrtanácsos, akinek kezdeményezésére Matuskát Bécsben letartóztatták, az Extrablatt munkatársa előtt részletesen ismertette az ügy előzményeit és kiemelte, hogy a bécsi rendőrség a Matuska elleni gyanúok gyűjtésével nagy érdemeket szerzett, ő teljesen osztja a bécsi kriminalisták nézetét. Véleménye szerint Matuskának nem voltak büntései, bűncselekményéből anyagi haszna nem volt és ilyet nem is vár.

Matuska ma is tagadta, hogy része lenne az amsbachi vasuti merényletben, de az egyik tanu, akivel szembesítették Matuskát, felismerte benne azt a férfit, aki a merénylet elkövetése idején Amsbach környékén járt s viselkedésével gyanússá vált. E vallomással szemben bizonyos aggályok merülnek fel,

mert az amsbachi merénylettel gyanúsított egyén arcán kötés volt és ezenkívül már hónapok teltek el a merénylet óta.

A bécsi H. rendőrfőnök a lapok képviselői előtt kijelentette, hogyha bebizonyosodik, hogy Matuska követte el az amsbachi merényletet, vagy ha abban része volt, akkor Matuska a bécsi esküdtbíróskodás elé kerülne és utána Németországban itélkezzenek felette a jüteborgi merénylet ügyében. Budapesti tárgyalására azért nem kerülhetne sor, ez csak formai jellegű lenne, mert Matuskát Németországban életfogytiglani fegyházra ítélnék. Ha Matuska azonban először Budapestre jönne és ott vonná felelősségre, akkor a németországi tárgyalás már nem jöhetne tekintetbe.

## Szünőben van a gyermek-paralízis Debrecenben

### Október havában eddig mindössze három megbetegedést jelentettek be

Az a veszedelmes és félelmes betegség, amelyet gyermekparalízis elnevezés alatt ismernek s amely ezidén fenyegető rémként jelent meg Debrecenben, a tisztifőorvosi hivatal nyilvántartása szerint szünőben van, annyira, hogy az óvodákat — amelyeket eddig zárva tartottak, mert az óvókorbeli gyermekeket fenyegette leginkább ez a borzalmas betegség — október 15-én meg is nyitják.

Dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, városi tisztifőorvos szerint most már lefelé tendál a betegség és így megállapítható, hogy szünőben van. E hónapban Debrecenből mindössze három megbetegedést jelentettek be: két 2 éves gyermek és egy 19 éves felnőtt megbetegedését, míg a múlt hónapban ugyanez időszakban a megbetegedések száma 16 volt. A három debreceni megbetegedés mellett két vidéki beteg is hoztak Debrecenbe. Az egyik beteg Nyírmártonfalvára, a másik Hajduhadházra való volt.

Szenzáció  
olcsó parti cipő árusítás  
Neumannál, Piac ucca 9. szám.  
Bika-szálloda mellett.

A főorvos szerint igen meglehetősen a védekezést a kegyetlen betegséggel szemben az, hogy a megbetegedettek hozzátartozói nem jártak elég gondossággal és hogy nem állott megfelelő karhatalmi erő a rendelkezésre. Ha ezek a zavaró körülmények nem állottak volna fenn, a betegség száma sokkal kisebb lett volna. Ezidőszent Debrecenben még hat család van vesztegár alatt.

## Ellopták a Szentkirályi-család nagyértékű ékszereit

A debreceni rendőrkapitányság büntető osztályán özvegy Szentkirályi Tivadarné, Burgundia ucca 2. szám alatti lakos jelentést tett arról, hogy lakásáról ismeretlen tettes nagyértékű családi ékszereket lopott el.

A lopás ügyében Földi Mihály detektív csoportvezető kezdte meg a nyomozást. Az ékszerlopás körülményei szokatlanul érdekesek, de a részletekről a nyomozás érdekében még nem adtak információt.

A rendőrségen biznak abban, hogy rövid idő leforgása alatt sikerül kézrekeríteni a vakmerő ékszerlopás tettesét.

A Debreceni Független Ujságot

példányonkénti vásárló  
25 szelvény és  
1 pengő

Itt azonnal megvásárolható  
Debreceni Független Ujság  
KOLCSONKÖNYVTARAT

233

SZÁMU  
szelvény

miként élhetett hosszú időn át kettős életet Matuska Szilveszter?

Miként lehetséges az, hogy

ez az ember részben családját rajongásig szerető férj és apa volt, hitbuzgó katolikus, jószituált polgár és ugyanakkor képes volt a leggazabb és legkegyetlenebb merényleteket elkövetni.

Hir szerint a bécsi rendőrség több kiváló osztrák és magyar elmegyógyászt, köztük Wagner Jauregg professzort is felkéri, hogy vegyék beható vizsgálat alá Matuska elmeállapotát

Egyelőre Matuskát teljesen elzárták a külvilágtól s amíg a nyomozás tart, addig feleségét és ügyvédjét sem engedik be hozzá.

### Csütörtökön kilenc helyen megkezdik a munkanélküliek összeírását

Már több ízben irt a Debreceni Független Ujság az inségakcióról, amelynek lebonyolítására vonatkozó tervet legutóbb a takarékosági bizottság is elfogadta. Tudvalevően az akció teljesen a hatóság vezetése alatt áll. Dr. Váráy István polgármester az akció első és alapvető ténykedésére, az összeírásra, valamint a munkanélkülieket illető tudnivalókra vonatkozóan a következő hivatalos közleményt adta ki:

Felhívom a Debrecenben lakó munkanélkülieket, hogy összeírásuk végett az alábbi összeíró helyek valamelyikénél jelenjenek meg.

#### ÖSSZEÍRÓHELYEK:

1. Városi népjóléti hivatal. (Bocskay-tér. Népház.) Itt jelentkezzenek a Piac és Péterfia ucca vonalától keletre eső belsőségi uccákon lakók.

2. Hatósági munkaközvetítő hivatal. (Bethlen ucca 10.) Itt jelentkezzenek a Piac uccától nyugatra, a Hatvan ucca vonalától délre eső belsőségi uccákon lakók.

3. Városi hordójelző hivatal. (Bethlen ucca 39.) Itt jelentkezzenek a Péterfiától nyugatra, a Hatvan ucca vonalától északra eső belsőségi uccákon és a Libakertben, Vénkertben, Csígekertben lakók.

4. Városi szegényház. (Kishegyesi ut.) Itt jelentkezzenek a Téglavetőben, Szotyori telepen, Köntöskertben, Széchenyi-, Hatvan uccai és Tócskertben lakók.

5. Nyulasági téglabarakban elhelyezett napközi otthon. Itt jelentkezzenek a Sestakertben, Ujkertben, nyulasági rokkanttelepen, Nagyerdőn lakók.

6. Régi csapatkórházbeli napközi otthon. (Gázgyár mellett.) Itt jelentkezzenek a Posta-, Varga-, Téglás-, Boldogfalvai és Eprekertben, Kerekes-, Gerébi- és Vályi Nagytelepen lakók.

7. Homokkerti olvasókör. Itt jelentkezzenek a Homokkertben, Poroszlay-, Márk-, Barcsay-, Bihari-telepen lakók.

8. Nyilastelepi olvasókör. Itt jelentkezzenek a Nyilastelepen, Bozay-, Emerich-, Böszörményi-, Máv. műhelytelepen és Olajútóben lakók.

9. Csapókerti olvasókör. Itt jelentkezzenek a Csapókertben, Patay, Bekecs-, Katz-, Cecília- és Grósz Nagy Ferenc-telepen lakók.

Az összeírás e hó 15., 16., 17. és 19. napjain reggel 8 órától délutáni 2 óráig történik.

A jelentkező munkanélküliek ez évi november hótól jövő évi február hó végéig, havonkénti élelmiszer- és tüzelőanyagsegélyben fognak részesülni, — melyért munkaszolgáltatással tartoznak.

Két tagból (férj és feleségből) álló család havonkénti fejadagja: fél kiló cukor, 1 és fél kiló zsír, 5 kiló főzőliszt, 8 kiló kenyérliszt, 3 kiló bab, 6 kiló burgonya, 1 kiló hagyma, 2 és fél mázsa tűzifa.

Ezért tartozik a családfő a számára kijelölendő munkaterületen (földmunka, kőtörés vagy erdei fakitermelésnél) havonként hat napot dolgozni.

Ha egy család kettőnél nagyobb létszámból áll, akkor átlagban minden további két személy után vagy a családfőnek kell ujjabb hat napot dolgoznia, vagy valamelyik családtagnak kell a családfővel egyidejűleg külön 6 napi munkát végeznie. Aki jelenleg még nincsen munka

nélkül, hanem előreláthatólag később az lesz, vagy aki most még nem szorul rá a hatóság támogatására, csak a későbbi időben, annak nem szükséges most jelentkezni. Jelent-

kezhetik későbbi időben is, mikor a hatósági támogatásra rászorul, a népjóléti hivatalnál (Bocskay-tér, Népház), ahol később jelentkezőket is fölvesznek.

## „A kormány adórendeletei nemcsak a jelentőseket, hanem a jövő lehetőségeit is tönkreteszik“

### Debrecen iparosságának vezetői nyilatkoznak az új adónemeknek az iparosságra való hatásáról

Debrecen város közgazdasági életében óriási feltűnést keltett a Debreceni Független Ujság múlt vasárnapi sajtóankétja, amelynek keretében Debrecen kereskedő társadalmának a vezető tényezői adtak összefoglaló képet az új adónemek hatásáról a debreceni kereske-

delemre. A rendkívüli érdeklődés birt rá arra bennünket, hogy ma a debreceni iparos társadalom kitünőségeit szólaltassuk meg és az ő nyilatkozataikkal mutassunk rá arra, hogy a közterhek állandó emelése milyen romboló hatással van a kis-exisztenciák életére.

### Zelinger Ede, a kereskedelmi és iparkamara alelnöke:

— Az iparosság jelenét szomorúnak, a jövőjét kétségbejuttatónak tartom, ha a mai gazdaságpolitikai rendszer a jövőben is érvényesül. A magyar iparosság egyáltalán nincsen jöbblet helyzetben, mint a gazdák s míg a gazdákat legalább bolettával kecsegteti a kormányzati rendszer, addig minket nem kecsegtet semmivel sem. A kormány mai rendeletei, amelyek csak adóemelés hoznak az egész vonalon, nemcsak a jelentőseket, hanem a jövő lehetőségeit is tönkreteszik.

Ha ez így tart, elpusztul az egész magyar iparosság,

amely pedig nagyjértékű, becsült tényező volt a magyar nemzet életében. Csak egy tisztultabb atmoszférára, demokratikus, polgári kormányzati rendszer hozhat itt megváltást, küszöbölheti ki a gazdasági politika hibáit, nyithat kilátást a jövőben egészséges ipari életre.

— Ma állandóan folyik az iparosság elproletarizálódása. A kispolgár iparos hosszú kinlódás, szenvedés, nélkülözés után szegre akasztja szerzőségeit, visszaadja iparendélyét és napszámos munka után néz úgy itt, mint a kisebb vidéki városokban. Vidéken, ahol még kevesebb a munkaalom, a kereseti lehetőség az iparos számára,

már is rengeteg tanult iparosmester veszt kapát a kezébe s



Saitama japán kerületben földrengés volt, amely ezer emberéletet követelt áldozatul és számos helységet rombadöntött.

iparos még akkor sem tudna haszonnal termelni, hogyha elegendő munkája lenne. Ez a magas kamat eiveszi az élet megmaradt lehetőségeit is. Sem magán, sem állami munkát nem lehet olyan magas százalékkal kalkulálni, hogy azon még az iparosnak is maradjon haszna. Súlyosbítja az állami munkánál a helyzetet az, hogy

az iparos elvégzett munkája után fél év, vagy egy év mulva jut hozzá a munkadíjhoz,

mint például a közkórháznál, amelynek épületei már egy év óta készen vannak, ellenben az azokon dolgozó iparosok még most sem kapták meg az őket illető pénzt. Tessék elképzelni, mit jelent a mai kamatok mellett a fizetésben egy évi késedelem!

— Hogy az adókra térjünk vissza, a most készülő látszatadóztatás valószínűleg sirba fektetheti a magyar ipart. Mindenki leszoritja igényeit anélkül is, mert nincs elég kereseti lehetősége. Most aztán

a látszatadóztatás visszariasztja a vásárlástól, a megrendeléstől még azokat a keveseket is, akiknek pénzük, jövedelmük van.

Ki csináltat bundát, frakkot, szmokingot, ha attól kell félnie, hogy az adóhivatal ezeket a vásárlásokat lukszusnak minősíti s emeli majd az adóját? De ki épített ilyen körülmények között házat, ki festeti ki a lakását, ki mer új bútort vásárolni, ha az adó emelésével kétszeresen kell azt megfizetnie?

— Bizony, semmi vigasztalót nem látok a jövőre nézve, nincs javulásra kilátás, a mostani kormány intézkedései nem adnak erre reményt.

### Varjassy Imre ipartestületi elnök:

— A debreceni iparosság helyzete? ... A mult és a jelen összehasonlítása festi le mindenki előtt az iparosság mai helyzetét. Én ötven év óta dolgozom a szakmában és ilyen hosszú tapasztalatot ad arra, hogy a jelen elbirálásánál kissé hátra is nézzek. Három-négy évtizeddel ezelőtt öröm volt a kezdő embernek dolgozni a szakmájában. Pedig az árak csak fillérek voltak és ezekből a fillérekkel mégis gond nélkül egzisztenciát tudott alapítani a kezdő iparos, aki főleg két irányban igyekezett: szép munkát produkálni és valamit félretenni öreg napjaira.

— És ezt el is érthette a kezdő iparos, aminek oka főképpen az alacsony közterhekben volt keresendő.

Abban az időben 21 aranykorona volt az a minimális adó. Jellemző az alacsony adókra, hogy igen sokan két-három munkakeréssel dolgozó iparos mester nem fizette ezt az alacsony adót és pusztán a választójog gyakorlásáért, önként fizette meg a 21 aranykoronát.

— Ma? Olyan magasak a közterhek, hogy nemcsak a fiatal iparos roskadozik a tulteher alatt és mebban fosztva a lehetőségétől is annak, hogy egzisztenciát alapisson, hanem

az idősebb iparosok is, akik a jobb világban összegyűjtötték egy kis vagyont, még élet-halál harc árán sem tudják az öregségük támaszára összegyűjtött vagyont megtartani.

— Természetes az, hogy ezek a közterhek, amelyeket az új kormány rendeletei példátlan mértékűre fokoztak fel, nemcsak az iparosság életlehetőségeit veszik el, hanem a gazdát, a kereskedőt, sőt ujjabb már a kistisztviselőt is. Reménytelen, minden erejével és idegével vívott, harcban morzsolódik fel ma az iparosság és a társadalom egy rétegétől sem várhat segítséget, maga az állam épen azon van, hogy minél nagyobb teherrel sújtsa és így pusztulnak el lassan az iparos adóala-

Legszebb  
menyasszonyi  
tényképek  
Liener műtermében  
Csapó u. 1.

nyok és velük természetesen az adótárgyak is.  
— A múlt és a jelen összehasonlítása mutatja a mai helyzet másik nagy átkát, a kamatláb magasságát is.

**Ilyen magas kamattal mellett az iparos termelni nem tud.**

A kölcsön, még ha kap is, nem nyit meg a számára új üzleti lehetőségeket, hanem felemészti meglévő vagyontát is. Ma jobb, ha az iparos egyáltalában nem vesz fel kölcsönt, mert azáltal csak terhei szaporodnak.

— Sürgős megváltás után áhítzik a zziparos osztály és ennek a megváltásnak eszközét nem látja másban, mint a közterhek erélyes leszállításában és a kamatláb olyan mérséklésében, hogy amellet a haszonnal való termelés lehetséges legyen.

A Debreceni Független Ujság folytatja az ankétet és legközelebbi számában a debreceni iparosság több vezető férfiától közöl nyilatkozatot.

## Két nagyszerű előadás a Tisza István Társaságban

A debreceni Tisza István Tudományos Társaság első osztálya tegnap felolvasó ülést tartott a Déri-muzeumban, szépségmu és előkelő közönség jelenlétében. — Először dr. Darkó Jenő, az ismert bizantinológus, egyetemünk egyik legtehetősebb nevű professzora, számolt be a genfi II. nemzetközi nyelvtudományi kongresszusról, amelynek ötödik szakosztályában (a nem-indogermán nyelvek kongresszusi fórumán) Darkó professzor több ízben elnöki tisztet töltött be. Darkó Jenő nagyvonalú, rendkívül világosan taglalt, a művelt laikus számára és fölöttébb élvezetes referátuma szerint a kongresszusi viták különösen három probléma körül mélyültek el és váltak igen érdekessékké. Az egyik probléma az internacionális nyelvészeti terminológia megállapítása, amelytől a mai szaknyelvi zűrzavar tisztulását várják, a második a régi fonetikai és az új u. n. fonológiai iskola összehangba hozása a lappangó elenitettek békés kiktiszobólásával, a harmadik — amely a nagyközönséget leginkább érdekli — a nemzetközi világnyelv problémája. Az eszperantó debreceni hívei bizonyára örömmel értesülnek róla, hogy a genfi nyelvész-kongresszus rokonszenvvel fordult a világnyelv eszméje felé.

Darkó professzor előadását a közönség meleg tapsal jutalmazta.

Marton Géza dr. jogkari professzor előadásának tárgya a kötelmi jog egyik legérdekesebb jelensége: az eredményért való felelősség (Erfolgshaftung) volt. Az előadó szerint e felelősség, melynek értelmében helyt állni tartozunk cselekvésünknek akarataunkon kívül beállott eredményeiért is, sokkal kiterjedtebb, mint azt általában az uralkodó felfogás vallja. Helytelenül az előadó azt a gyakran található nézetet, hogy ez az egész jelenség atavizmus volna, ellenkezőleg rámutat annak ma is meglevő célszerűségére, ezek közt különösen arra, hogy künn az életben, az egyesek társadalmi érintkezésénél ez az egyoldali érdekszemléleten nyugvó felfogás érvényesül s ez érezteti hatását a jogalkotásban.

A felolvasó ülés után a tagok zárt ülést tartottak.

## Diákoknak

kefék, fésűk, ollók, zsebkécek, iskolatáskák

legnagyobb választékban, legolcsóbban

Kántor Ernő és Társánál

Városháza elatti.

## Felemelték a gyújtószerszámok, a tüzkő és gyufa adóját

Budapest, október 13. A pénzügyminiszter, a kereskedelmi és népjóléti miniszterrel egyetértően a Budapesti Közlönyben október 14-én megjelenő rendeletével megállapítja a közönséges (svéd) gyufának gyári és fogyasztói kiskereskedelmi árát. A gyufa fogyasztói ára a forgalmi adó emelése ellenére a rendelet szerint továbbra is 6 fillér marad dobozonként. A forgalmi adó többletét tehát a gyáraknak és a kereskedelmeknek kell viselni. A gyufának ennél magasabb áron való árusítása, mint jövődéki kihágás büntetendő.

A Budapesti Közlöny október 14-én megjelenő számában közzétett két másik rendeletével a pénzügyminiszter a gyújtószerszámok és a tüzkő adójának felemelése iránt is intézkedik. Ezek az adóemelések azért váltak szükségessé, mert nagyrészen a gyújtószerszámok használatának nagymérvű elterjedése okán, hogy a gyufa fogyasztása csökkent, minthogy pedig a gyújtószerszámok és a tüzkő eddigi adóterelei jóval alacsonyabbak voltak a gyufa adótereleinél, az adóemelés már a megadóztatás szempontjából is szükséges.

## Tíz rendbeli csalásért két évi börtönre ítélték egy debreceni ügynököt

A debreceni törvényszék Rézler Ervin elnöke alatt működő tanácsa elé került Rosenfeld Kálmán debreceni ügynök, aki egy budapesti nagy szeszüzletnél volt alkalmazásban, mint utazó.

Rosenfeld Debrecenben és a környéken dolgozott a cég megbízásából és vett fel megrendeléseket. Több helyről a megrendelt áru után pénzt is vett fel, bár — mint a vádirat mondja — a pénz felvétele nem volt jogosítva. A cég felszólította elszámolásra, de Rosenfeld Kálmán a pénzt saját céljaira fordította.

A tárgyaláson Rosenfeld Kálmán ta-

gadta a vádat és azt hangoztatta, hogy neki joga volt a megrendelt áruk után a pénzt felvenni, erre őt a cég egyik vezető képviselője feljogosította annál is inkább, mert a céggel elszámolási viszonyban volt.

A tárgyalás során kihallgatott tanuk nem igazolták Rosenfeld Kálmán védekezését, a bíróság büntösnek mondtott ki tíz rendbeli csalásban és ezért két évi börtönre ítélt.

Az ítélet ellen Rosenfeld Kálmán, aki egyre ártatlanságát hangoztatta, felbezést jelentett be.

## A kormány ismét tetemes összeggel terheli meg a törvényhatóságokat

Évi ötvézezer pengő terhet akar áthárítani a népjóléti miniszter Debrecen városra.

Debrecen város közigazgatásának nagy részét teszi ama kötelezettségek teljesítése, amelyeket az állam hártott át a városra, anélkül persze, hogy e kötelezettségekkel járó anyagi megterhelések költségeit a városnak megtérítene. Ennélfogva a város költségvetésében is hatalmas összeg szerepel olyan feladatok teljesítésének szükséglete címén, amelyek teljes mértékben állami feladatok. Debrecen város közgyűlése nem egy alkalommal tiltakozott is e terhek átruházása és azoknak kénytelen vállalása ellen, azonban a tiltakozásoknak sohasem volt meg a hatása. Az utóbbi időkben már csak azért sem, mert hiszen a városok háztartását rendező törvény egyenesen jogot adott és ad a minisztériumoknak, hogy a városi költségvetésbe olyan szükségleti, kiadási tételeket állítsanak be, amelyet akar-

A Károlyi-kormányánál most folyó látszat-takarékossági munkálatok során rájött a kormány arra, hogy egy újabb teherterhelés a városokra, a törvényhatóságokra való áthárításával egyik tárca terhet meg lehet könnyíteni. Ez a takarékoskodó tárca a népjóléti minisztérium, amely most azt tervezte ki, hogy a törvényhatóságoknak a betegápolási célokra a betegápolási alapról kiutalt, helyesebben visszautalt összegeket, amelyeket a törvényhatóságok szegény betegek gyógyszer- s betegápolási költségeire fordítottak,

megvonja s ezeknek a költségeknek viselését a törvényhatóságokra hárítja.

Ez a „takarékoskossági” intézkedés a legigazságtalanabb, a törvényhatóságokra a legsérlemesebb s egyben ezeket olyan újabb kiadásokkal terheli meg, amelyeket egyik sem fog elbirni.

Debrecen városra ez az újabb

megterhelés évi 50.000 pengőt jelent.

A jobb világban is tetemes összeg volt ez, de a mai gazdasági viszonyok között, amikor Debrecen város háztartása csak a legnagyobb nehézségek között tud úgy, ahogy s ideig-óráig egyensúlyban maradni,

## Szombaton nyílik meg az erdélyi népművészeti kiállítás Debrecenben

Kedden Debrecenbe érkezett Bethlen Mária grófnő, aki itt erdélyi népművészeti kiállítást rendez. A grófnő az Arany Bikában szállt meg, ahol a kiállításról a Debreceni Független Ujság munkatársának a következőket mondotta:

— Debrecenbe érkezésemkor azonnal kapcsolatot szereztem egy társadalmi egyesülettel, mint a szervezetek vezetőisével és felkértem őket, hogy a kiállítás látogatására buzdítsák a közönséget. Tudom, hogy Debrecen közönsége amennyire tudja értékeli a művészetet és nincs szüksége külön buzdításra és felszólításra, de mégis szükségesnek tartom azt hangsúlyozni, hogy

ez a kiállítás nem a vásári nivóra való degradálása árúknak, hanem az erdélyi magyar népművészet propagandája.

Szükségesnek tartom ezzel kapcsolatban azt is megjegyezni, hogy aki eljön a kiállításra, annak nem kötelessége a vásárlás is, kiállításunkon csak az vásárol, aki tényleg a szíve szerint akar valamit hazavinni.

— A kiállítás anyagát magam gyűjtöttem erdélyi falvakban és mondhatom, hogy

a kiállítás anyaga szinte páratlan a maga nemében. A kiállítás megren-

dezés az erdélyi népművészet megismerését célozza

Annál igazságtalanabb a népjóléti minisztériumnak ez a követelése, mert hiszen Debrecen város adófizető polgársága egy ízben már megfizette a betegápolási adó formájában azokat az összegeket, amelyek a szegény betegek betegellátási céljait is szolgálják. A legméltánytalabb dolog tehát, hogy ezeket az összegeket még egyszer megvegyék ugyanazoktól az adófizetőktől. A betegápolási adókból befolyó összegekből létesített betegápolási alap ellen amennyire is igen sok a legteljesebb mértékben jogos panasz. E panaszok egyik része az, hogy a törvényhatóságok részére igen kis összegeket utalványoz ki a népjóléti minisztérium szegény betegek ellátására, úgy hogy ez az összeg egy város a szükséges szegény beteg ellátásról gondoskodni nem tud. A panasz másik része és nem kevésbé súlyos része az, hogy a gyógyszereszek, akik a betegápolási alap terhére gyógyszereszeket szolgáltatnak ki,

hónapokig, sőt egy év alatt sem tudnak hozzájutni jogos követelésükhöz, a népjóléti minisztérium nem utalja ki a gyógyszereszeknek járó összegeket,

ami igen nagy károkat okoz nekik és egzisztenciájukban támadja meg őket. Ezek a hátralékok például Hajdumegyében már olyan összegekre rúgnak, hogy a hajdumegyeyi gyógyszereszek jogos elkeseredésükben arra határozták el magukat, hogy

birói uton érvényesítik követeléseiket.

A népjóléti minisztérium ez újabb terve ellen a Városok Kongresszusa mozgalmat indított és dr. V á s á r y István polgármester kedden a Városok Kongresszusa vezetőségének sürgős hívására éppen azért utazott Budapestre, hogy a törvényhatóságok vezetőivel együttesen tiltakozzanak a népjóléti minisztérium terve ellen.

Annai jogos és erélyes tiltakozás után ez egy újabb jogos, de valószínűleg eredménytelen tiltakozás lesz és Debrecen fizetheti az újabb 50.000 pengős kiadást, ... ha lesz miből!

és nem annyira anyagi, mint erkölcsi sikert akarunk elérni. A másik célja a kiállításnak, hogy az erdélyi népművészetnek egy az erdélyi, mint a magyar nagyvárosokban, valamint külföldön is piacot teremtsen. Erdélyben majdnem valamennyi nagyvárosban rendeztünk már kiállítást. Magyarországon eddig Budapestben, Pécsen, Kaposváron, Cegléden, Miskolcon és Sárospatakon aratunk nagy sikert. Szeretnénk megrendezni a kiállítást a jövő évben több külföldi városban is, de persze ehhez nagyon sok pénz szükséges és ez egyelőre bizony nehéz akadályt képez.

Képviselve van a kiállításon az erdélyi népművészet csaknem valamennyi ága:

szöttek, varrottások, plasztikai munkák, butorok, szőnyegek és kerámiák munkák. A szobrászmunkát egy tanyai iskolázatlan erdélyi magyar gyerek Vas Áron művei képviselik és mondhatom, gyönyörű kivitelben. Vannak még bőrből készült diványpárnák, aranyosszélű székék és a népművészet minden ágának legnagyobb alkotásai.

A kiállítás szombaton este nyílik meg a Kereskedő Társulat dísztermében.

### Löfkovits Arthurné meghalt

Mély részvételt keltett Debrecen egész társadalmában az a hír, hogy **Löfkovits Arthurné**, született **Latzkó Margit**, a debreceni Városi Múzeum köztisztelőiben álló alapítójának felesége, kedden este elhunyt.

Az elhunyt uriaszony általában ismeretes volt jótékonyágáról, a szegények iránti odaadó érzéséről. A háboru előtti esztendőben élénk társadalmi életet élt, az utóbbi időkben már visszavonult és családjának, különösen unokáinak szentelte minden idejét. Pár évvel ezelőtt gyógyíthatatlan betegség támadta meg, amelyre hiába kerestett orvoslást, nem lehetett rajta segíteni. Az utóbbi hetekben különösen sokat szenvedett, a fájdalmakat azonban példás türelemmel viselte, míg most aztán szenvedéseitől megváltotta a halál.

Löfkovits Arthurné halála nagyszámú és előkelő rokonságot borított gyászba. Temetése csütörtökön délután 11 órakor lesz a Deák Ferenc ucca 6. számú gyászházban.

### A hajduvezred Bocskay-napja

A m. kir. 11. Bocskay István hajduvezred, Debrecen háziezrede dícső névadójának, **Bocskay Istvánnak** 1604. október 15-én kivívott álmosdi győzelmére emlékére csütörtökön tartja meg ezrednapját. Most van évfordulója az álmosdi csatának, amikor **Bocskay István** hajducapataival Álmosd és Diószeg között tönkrevverte **Petz János** császári tábornok 3000 főnyi, nemes ifjakkal álló seregét.

Szerdán este a hajdulaktanyából kiindulva a hajduvezred zenekara takarodóval járja be a főbb utvonalakokat és szerenádokat ad dr. **Vásáry István** polgármester, vitéz **Zákány Győző** ezredparancsnok, vitéz **Sipos Árpád** altábornagy, vegyesdandárparancsnok és dr. **Hadházy Zsigmond** főispán lakása előtt.

Csütörtökön reggel zenés ébresztő lesz, nyolc órakor ünnepélyes istentiszteletek a templomokban, tíz órakor diszkonvalás és a karpaszományos legénység ünnepélyes esküvitele a hajdulaktanya udvarán, ugyanott a Bocskayszoba felavatása, 12 órakor pedig az Emlékkertben ünnepélyes keretek között megkoszorúzzák **Bocskay István** szobrát.

## 250 millió pengővel ér kevesebbet Magyarország idei gabonatermése a tavalyinál

A tengeri kivételével valamennyi főterményünk a múlt évi termés megett maradt. — Az idén 302 millió pengőt ér a termésünk a tavalyi 554 millióval szemben.

Budapest, okt. 13. A gabonatermésünk, ugyiszintén a fontosabb kapásnövények várható terméséhez a hat héttel ezelőtt nyilvánosságra került termésbecsléshez képest javult. A buza 641.90 mázsával, a rozs 29.000 mázsával, az árpa 31.500, a zab pedig 89.500 mázsával ígér többet, mint hat héttel ezelőtt, tehát a négy gabonafajtából 791.900 mázsával nagyobb termés várható. A kapásnövények közül a tengeriből 271.800 mázsával, a burgonyából 246.200 mázsával, a cukorrépából pedig 749.500 mázsával többre számíthatunk, mint három héttel ezelőtt. Bármennyire is öröndetes a várható terméshezám emelkedése, mégis

valamennyi főterményünkél, a tengerit kivéve, a múlt évi termés mögött maradtunk.

A buza az idén 5.1 millió, a rozs 2 millió, az árpa 1.8 millió, a zab 1.1 millió mázsával ad kevesebbet múlt évi hozamához képest, tehát a négy gabonaféleségnél a csökkenés kerekén tízmillió mázsa. A kapásnövények közül burgonyából 3.9 millió, a cukorrépából 5 millió mázsával mutatkozik kevesebb a tavalyi terméshez képest.

A tengeri az egyedüli termény, amely a tavalyi termésnél 750 ezer mázsával többet ígér.

Azonban nemcsak a kisebb termés az, amely a nemzetgazdaság szempontjából veszteséget jelent, hanem a mezőgazdasági termények árában történt nagy eltolódás is jelentékeny veszteséget okoz.

A múlt esztendőben termelt 22.9 millió mázsa buza a múlt esztendő októberi árak figyelembevételével 344.3 millió pengő értéket reprezentált. Az idei 17.8 millió mázsa buza az októberi árak alapján 152.1 millió pengő.

A múlt esztendei 7.2 millió mázsa rozstermés értéke 64.9 millió pengő volt. Az idei 5.2 millió mázsa rozstermés pedig 47.6 millió pengőt ér.

Nem különb a helyzet az árpánál és a zabnál sem, pedig mind a két termény valamivel drágább, mint az elmúlt esztendő októberében. A múlt évi 6 millió mázsa árpatermés értéke az akkori árak alapján 99.1

### Babits Mihály, Móricz Zsigmond és Oláh Gábor a debreceni Ady-társaság tiszteleti tagjai

VALTOZÁSOK AZ ADY-TÁRSASÁG TISZTIKARÁBAN ÉS VÁLASZTMÁNYÁBAN.

Az Ady-Társaság, Debrecennek ez a legfiatalabb kulturális egyesülése, amelynek működése azonban már eddig is mély nyomokat hagyott a város szellemi életében, most tartotta negyedik évi rendes közgyűlését.

A közgyűlésen **Ady Lajos** főigazgató elnököt, akinek felszólítására dr. **Kardos László** főtitkár felolvasta jelentését a társaság utolsó esztendőjéről. Jelentésében jogos büszkeséggel mutatott rá azokra a közös eredményekre, amelyeket a társaság fényes sikerei előadások, felolvasások, kiállítások és vitastélyek rendezésével ért el, de nem kisebb örömmel sorolta fel azokat az egyéni eredményeket, amelyeket az Ady-Társaság vezetői irodalmi, művészeti és tudományos működésükben mutattak fel az elmúlt év folyamán.

**Szalánczy Károly** pénztárosi jelentéséből kitűnt, hogy az Ady-Társaság, noha vagyona még mindig nem tett szert, anyagilag sem gazdálkodott rosszul az utolsó esztendőben. A közgyűlés mindkét jelentést elismeréssel fogadta.

Ezután az alapszabályok értelmében a három évvel ezelőtt választott tisztikar és választmány lemondása, majd teljes tisztújítás következett. A választás idejére a társaság korelnöki székét dr. **Erdős József** ügyvéd foglalta el. A társaság elnökévé **Ady Lajos**ot, ügyvezető elnökévé dr. **Juhász Géza**t, főtitkárrá dr. **Kardos László**t, titkárrá **Szabó István**t, pénztárossá **Szalánczy Károly**t, ellenőrré dr. **László Bélát** választotta. Szám-

millió pengő volt, most pedig a 4.2 millió mázsa árpatermés 73.6 millió pengőt ér. A zab a múlt évben 2.6 millió mázsát adott. A termés értéke 45.7 millió pengőnek felelt meg. Az idén 1.5 millió mázsa zab termett. Ennek értéke 28.8 millió pengő. Összegezve

a négy gabonaféleség múlt esztendői termésének értékét, 554 millió pengőt kapunk eredményül az idei termés értékének 302 millió pengőjével szemben.

Tehát a kisebb termés és a buza alacsonyabb ára folyóan a magyar nemzetgazdaság vesztesége ezidőszerint egynevegydmilliárd pengőre tehető.

vizsgálók **Hajós Géza**, **Sebők Emánuel** és **Székely Simon** lettek. Az egyhangú választás egy kivétellel a régi, kipróbált tisztviselőket hagyta helyükön, csak a nagy elfoglaltsága miatt visszalépett titkár: **Senyei Oláh** István helyébe került új erő, **Szabó István** tanár személyében.

Miután **Juhász Géza** ügyvezető elnök bejelentette, hogy a társaság irodalmi, képzőművészeti és zenéi osztályai már korábban megválasztották elnökeiket dr. **Gulyás Pál**, **Holló László** és **Szabó Emil** személyében, a közgyűlés őket a társaság alelnökeivé nyilvánította. Az egyes osztályok előadói **Kardos Pál**, **Senyei Oláh** István és **Förrey István**. Új tisztviselők itt dr. **Gulyás Pál** és **Förrey István**, akik a Debrecenből elköltözött **Boros Ferenc** és **Szathmáry Endre** helyét foglalták el. A választmány új tagjai **Kertész Dániel**, **Szűcs József**, dr. **Hadsz Imre**, **Petry Béla**, **Péterfy László** és **Vadász Endre** lettek.

A megválasztott tisztikar nevében **Ady Lajos** elnök mondott köszönetet a közgyűlés bizalmáért. Ezután dr. **Juhász Géza** javaslatára a közgyűlés egyhangú lekesedéssel tiszteleti tagokul választotta a magyar irodalom három nagyságát: **Babits Mihályt**, **Móricz Zsigmondot** és **Oláh Gábert**. A három nagy költőt, akik a társaság első tiszteleti tagjai, díszes oklevélben fogja értesíteni a társaság a megválasztásukról.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGÁNUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

## Megkezdődött a nagy őszi vásár a CSIPKEÁRUHÁZBAN

— NINCS DRÁGASÁG! — EZT BIZONYITOM! NÉZZE MEG REKLÁMKIRAKATAIMAT! —  
NÉHÁNY BEMUTATÓ ÁR A SOK EZER KÖZÜL:

#### Nők részére:

Házi harisnya minden színben, párja	33
Őszi női angolos harisnya	1.25, 98, 78
Csodaszép mosó műselyem harisnyák	1.48, 98
Garantált minőségű mosóselyem harisnya	2.68, 1.48
Női reform-nadrág, minden színben	1.28
Csodaszép csikos milanész nadrág	1.96
Csipkés m. selyem kombiné, remek színekben	2.40
Gyönyörű csipkés himzett kombiné	1.78
Himzett női ingek, erős minőség	98
Női gyapju kötött kabátok	6.80, 4.80
Gyönyörű gyapju oroszok	8.80
Divat keztük, gyönyörű kivitelben	1.48
Divat gallérok, szabóval	98
Organoy gallérok, himezve, pongyolára	24
Csipkék és betétek, métere	14, 10, 8

Zsebkendőkben rendkívüli alkalmi vétel.

#### Urák részére:

Férfi kötött pulover és mellények	7.50, 6.20
Férfi magas harisnyák	1.25, 98, 78
Divat-zoknik, kitűnő minőség	1.25, 98
Divat- és strapa-zoknik, erős, tartós	78, 33
Gyönyörű nyakkendők	98, 78 és 48
Csokor nyakkendő	25
Magánkötő különlegességek	1.80, 1.48
Férfi átmeneti keztük, párja	1.96, 1.48
Férfi nadrágtartók, gummiból	98
Zoknitartók, párja	48

#### Gyermekek részére:

Téli sweizi sapkák, gyönyörű színek	78
Kész flanel ruhácska	1.48
Leányka reform-nadrág	1.48, 98
Gyapju mellénykék	2.50-től
Gyermek harisnyák, kis számok	12
Képes gyermek zsebkendők	16
Gyermek nadrágtartók	98

El ne mulassza megtekinteni a kirakatokat! — Mindenkinél érdeke megtekinteni a kirakatokat!

**Csipkeáruház Debrecen, Kossuth ucca 4. szám.**

NINCS DRÁGASÁG!

NINCS DRÁGASÁG!

Itt levágandó.

Ezen utalványt

a CSIPKEÁRUHÁZ nagy őszi vásárjának tartama alatt  
MINDEN 5 PENGŐ VÁSÁRLÁSNA 50 FILLÉR KÉSZPÉNZ  
ÉRTEKÉBEN ELFOGADJA.

Utalvány 50 fillerről.

# HIREK

A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG  
telefonszámait:

Kiadóhivatal . . . . . 18  
Fiókkiadóhivatal és kölcsön-  
könyvtár . . . . . 5-75  
Szerkesztőség nappal . . . . . 19-20  
Szerkesztőség éjjel . . . . . 18 és 812

## Előfizetőinkhez

Tekintettel arra, hogy a lap előállítására tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékot sürgősen beküldeni sziveskedjenek. — Postatakarék befizetési lap száma: 29.910.

Tisztelettel:  
a KIADÓHIVATAL.

## Hajdúvármegye orvosai tiltakoznak a rendelő díjak leszállítása ellen

Hajdúvármegye egyik utóbb tartott közgyűlésén a vármegye községi orvosainak rendelődíját 1 pengő 60 fillérről 1 pengőre, a beteglátogatások díját pedig 3 pengő 20 fillérről 2 pengőre szállította le. A közgyűlésnek erre vonatkozó határozatát előbb dr. Lévy József és Simon József orvosok felelősek meg, majd egymásután érkeztek be a vármegye többi községi orvosától is a felelősek, amelyben kifejtik, hogy az újonnan megállapított díjak igen alacsonyak, nagyon sok az ingyrenrendelés s így megélhetésüket veszélyezteti ez a díjakat leszállító intézkedés.

— **Időjárás.** Nyugatról megélénkült légáramlás és növekedő felhőzet csapadékhajlammal.

— **A Magyar Újságírók Egyesülete** debreceni csoportja szerdán délután fél 4 órakor az Újságíró Club helyiségében 4 órára fontos megbeszélést tart. A rendes tagok okvetlen pontos megjelensét kéri az elnökség.

— **Hadirokkantak napja Debrecenben.** A háboru befejezésének az idén van a 13. éve. Mind a mai napig a háboru élő áldozatairól, a rokkantokról, történt a legkevesebb gondoskodás. Vasárnap, október 18-án, az élő áldozatok részére eszközöl első ízben gyűjtést a Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetkezete belügyminiszeri engedély alapján. A gyűjtést Debrecen város hölgyeinek előkelőségei vállalta. Remélni kell, hogy Debrecen város közönsége kivétel nélkül, ki-ki tehetsége szerint adakozni fog azok részére, kik annak idején vérükkel zárták a hazát és ma nyomorban vannak.

— **Az utlevelek díja is emelkedett.** A belügyminiszer értesítette Hajdúvármegye alispánját, hogy az utlevelek kiadása kapcsán felemelte az utlevelek kiállításának díját is. Így azok, akik kedvezményes áron kapták utlevelüket, az eddig volt 1 pengő 25 fillér díj helyett 2 pengőt, akiknek pedig nincs kedvezményre jogosultságuk, 10 pengő helyett 15 pengőt tartoznak fizetni.

## Eladó házhelyek

a Sestakertben és a Hadházy ucca végén, illetve az Erdősoron 250-300 öles nagyságban. Értekezhetni Tóth és Sebestyén R. T. Fűrdő u. 2. sz. irodájukban. Telefon 6-10.

Szőrmebundák kijavítását átalakítását olcsón vállalom a nyár folyamán és bundák, prémhörök nagyválasztékban KÖVÁRY szűcs mester, József kir. herceg ucca 3. szám.

# VIGSZINHÁZBAN

DEBRECENI  
FÜGGETLEN  
UJSÁG  
VIGSZINHÁZ  
FÉLÁRU-JEGY.  
váltására jogosít.

Egy személy  
részére  
a Vigszínház-mozgó  
október 14-iki  
bármely előadására.

Előadások kezdete:  
7 és 9 órakor.

JEGYÉT

ELŐRE VALTSA MEG

Oktober 14-én

## „SZERELM 1980-BAN”

vidám utópisztikus film-  
regény a rakéta repülő-  
gép korszakából. Fan-  
tasztikus képek a jövő  
század metropolisából és  
a Mars bolygó képzelet-  
beli tájairól, ez a

## VIGSZINHÁZ

mai műsora, melyet fél-  
áron nézhetnek olva-  
sóink és előfizetőink a  
mellékelt szelvények be-  
váltása ellenében.

DEBRECENI  
FÜGGETLEN  
UJSÁG  
VIGSZINHÁZ  
FÉLÁRU-JEGY.  
váltására jogosít.

Egy személy  
részére  
a Vigszínház-mozgó  
október 14-iki  
bármely előadására.

Előadások kezdete:  
7 és 9 órakor.

JEGYÉT

ELŐRE VALTSA MEG

— **Eljegyzés.** Rottmann Rózsika és Klein Zoltán jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kinevezések Hajdúvármegyénél.** Dr. Hadházy Zsigmond főispán dr. Soós János és dr. Aszódi Miklós hajdusoboszlói orvosokat tiszteletbeli vármegyei tisztí főorvossá, dr. Malatinszky Zoltán ügyvédet pedig tiszteletbeli tisztí főügyésszé nevezte ki.

— **A Debreceni Ipartestület süítő szakosztálya** szerdán délután öt órakor az ipartestület kistanácstermében szakosztályi ülést tart. Tárgy: Kongresszusi és boletta ügyek.

— **Ifj. Usetty Ferencet felmentették a Buday-perben.** Heteken keresztül tárgyalta a budapesti járásbíró az azt a pert, amelyet Buday Dező országgyűlési képviselő indított Ifj. Usetty Ferenc magántisztviselő ellen, aki súlyos vádakokat emelt Usetty ellen egy politikai működésére, mint magánéletére vonatkozóan. A járásbíró elítélte ifj. Usetty Ferencet 800 pengőre, de a törvényszék felelőviteli tanácsa keddi tárgyalásán felmentette a vád alól.

— **4000 pengőre mérsékeltek Odescalchi herceg büntetését.** Budapestről jelentik: Emlékeztetes, hogy Odescalchi Miklós herceg még a múlt év nyarán egy öt lassabb hajtásra figyelmeztető rendőrt megütött, majd mikor a rendőr fellépett az autó hátsóárára, bekapcsolta a motort és a rendőrrrel együtt keresztülszágulda a fél Budapestet. A törvényszék Odescalchi herceget háromezer pengő pénzbüntetésre ítélte és hat hónapra eltiltotta az autózestéstől. — A tábla nyolcezer pengőre emelte fel a büntetést, melyet most a kuria négyezer pengőre enyhített.

— **Kultúrest az ispotályi egyházzrés gyülekezeti otthonában.** Szerdán este hat órai kezdettel tartja az ispotályi egyházzrés ez évadban első ünnepélyét gyülekezeti otthonában (Ispotály telep 12. sz. 1. emelet). Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Szózat. Énekli a közönség. Harmóniumon vezet Benyhe Imre ispotályi kántor. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Molnár Ferenc lelkész. 3. Gyula diák: „Magyar miatyánk”. Melodráma. Előadja: Törös Irma, harmóniumon kíséri: Bartha Emma. 4. Az erdélyi magyarság helyzetéről előadást tart dr. Versényi Klára felsőkereskedelmi iskolai tanárnő. 5. a) Rákóczi megterése, b) Mikor a Hargitán... Énekli: Király Erzsébet, harmóniumon kíséri: Szele Paula tanítónő, hegedűn kíséri Csáthy Ferenc egyetemi hallgató. 6. Papp-Váry Elemérné: Hitvallás. Szavalja: Siposs Irén. 7. Zárszó: Tartja dr. Herpay Gábor gondnok. — 8. Himnusz. Énekli a közönség. Harmóniumon vezet Benyhe Imre ispotályi kántor.

— **Vitadélután az Ady-Társaságban.** Az Ady-Társaság október 18-án, vasárnap 5 órakor a Déri-muzeum disztermében tartja első vitadélutánt. Ez alkalommal Juhász Géza, az ismert irodalomtörténitő tart bevezető előadást erről az érdekes témáról: Európai-e a magyar irodalom? Az előadás körül bizonyára izgalmas és értékes vita fog kifejlődni.

— **Eltörölték az ecet fogyasztási adóját.** A kormány nemrégben az ecet fogyasztási adóval sújtotta. Ez ellen általános volt a tiltakozás, mire a miniszter most értesítette a törvényhatóságokat, hogy azt a rendeletet, amellyel az ecet fogyasztási adóját életbe léptette, hatályon kívül helyezte.

— **Felülfizetések.** Az Ujvárosi uti Olvasókör szüreti multságán felülfizettek: Grósz József 4 P, Czeizing Lajos 3 P, Nagy Ferenc 2 P, Tóth Bálint 2 P, Róza János 1.50 P, Aufrichtig Sándor 1.50 P, ifj. Nagy Ferenc 1 P, Nótárius 2 P, Kiss István 1 P, Badar Béla 1 P, Nagy István 1 P, Aufrichtig Rezső 1 P, Mráz András 50 fillér, mely felülfizetésekért ezuton mond hálás köszönetet a rendezőség.

— **Az új felmentetett ügyi utmutató megjelent.** Kapható Hegedűs és Sándor R. T. könyvkereskedésében, Ferenc József ut 34. szám.

— **Liener Béla fényképész-mester értesíti kedves rendelőit, hogy amerikai utjából hazaérkezett és a fényképfelvételeket ismét személyesen eszközli Csapó u. 1. alatti műtermében.**

— **Vendéglő a Margit-fürdő parkjában megbízható szakembernek kiadó. Érdeklődők forduljanak a Margit-fürdő igazgatóságához.**

— **Irodának alkalmas 3 helyiségből álló lakás november 1-re kiadó Piac ucca 34. sz. alatt.**

## RADIO

SZERDA, október 14.

Budapest. 9.15: A m. kir. József nádor 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Karnagy Szegő Sándor. Közben 9.30: Hírek.  
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül.  
12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés.  
12.05: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye.  
Közben 12.25: Hírek.  
1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.  
2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek.  
3.30: Morse-tanfolyam.  
4.00: Sásdi Sándor novellái. 1. Fecskék. 2. Az akáca. Felolvassa Radó Árpád.  
4.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek.  
5.00: „Az ember utja az állatvilág megismerése felé”. Szilády Zoltán dr. előadása.

5.30: Gramofonhangverseny.  
6.30: Olasz nyelvoktatás. (Gafferrami Bonaventura.)  
7.00: „A kuruc korszak és a XVIII. század magyar dalai.” Szilágyi Imre dr. előadása. A zeneszámokat bemutatják: Szilágyi Imre dr. (hegedű), Kószegi Teréz és Csóka Béla (ének), Revere Gyula (hárfa), Asbóth Gyula (tárogató). — Kisér Járóka Sándor cigányzenekara.

8.00: Tóth Imre emlékirataiból. A régi Nemzeti Színház. „Szigeti József.”  
8.30: A Nemzetközi Rádió Unió „Nemzeti estek” sorozatában Ir-est. Közreműködik Stefániai Imre. Karnagy Dohnányi Ernő dr.

Utána. kb. 10.00: Időjelzés, hírek, ügétőversenyeredmények, időjárásjelentés.  
Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

Külföld.

Bécs. 11.30: Geiger-zenekar. 12.40: Subert zongoraművek. 1.10: Gramofon. 3.30: Ifjúsági dalóra. 5.00: Táncczene. 10.15: Jazz.

Berlin. Uj zongoraművek. 6.30: Táncczene. 8.00: Vonósnyegyes.

Kassa. 11.30: Gramofon. 12.30: Hemerka-zenekar. 2.30: Jazz. 6.00: Gramofon. 9.00: Rádiózenekar.

## Anyakönyvi hírek

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál keddén a következő bejelentések történtek:

**Születések:** Marádi Mihály szabó-mester, fiu: Zoltán. Grünwald Ábrahám hitközségi eljőró, leány: Klára. Istók Gergely földmunkás, leány: Ilona. Nagy Gáspár földmunkás, leány: Erzsébet és 3 törvénytelen újszülött.

**Házasság:** Farkas Ernő—Raducziner Leona.

**Haldőzások:** Kovács János ref. 4 éves Bánk 110. Özv. Földvári Jánosné Varga Zsuzsanna ref. 78 éves, Kiszegyesí ut 40. Varju Margit ref. 18 napos, Pestí u. 4. Özv. Megyesi Imréné Szathmáry Zsófia római katolikus, 71 éves, Derecske, Máté Margit ref. 7 hónapos, Kisujszállás. Stefanszky Zoltánné Salánky Margit ref. 24 éves, Eröss Lajos u. 9. Szigetközi László ref. 1 napos, Borz u. 5.

Mélységes szomorúsággal tudatjuk, hogy a példás feleség, legjobb anya, nagynanya, testvér és igaz rokon

## Lőfkovits Arthurné

szül. Latzkó Margit

nagy türelemmel viselt hosszú szenvedés után itthagyt bennünket.

Drága halottunkat e hó 15-én délelőtt 11 órakor kísérik ki utolsó útjára a Deák Ferenc ucca 6. szám alatti gyászaházról.

Emléked, mig élünk, élni fog!

Lőfkovits Arthur

férje

Dr. Sajó Lászlóné

sz. Lőfkovits Stefi

Déri Emilné

sz. Lőfkovits Józsa

gyermekai

Sajó Juci és Vera

Déri Gábor

unokái

Dr. Sajó László

Déri Emil

vejei

Özv. Latzkó Adolfné

édesanyja

Özv. Kozma Gézáné

sz. Latzkó Szidónia

Nyiri Gézáné

sz. Latzkó Felice

Huszár Béláné

sz. Latzkó Elza

testvérei

Özv. dr. Engel Ignác

Özv. dr. Nágel Zsigmondné

sógornői

Nyiri Géza

Huszár Béla

sógorai

Részvétlätogatók mellözését kérjük.

Mozik műsora:

Table with 2 columns: Vignázóház, Uránia, Apolló. Includes showtimes and program details.

A Meteor mozi műsora

Ma, szerdán: „Apacsok” A Columbia Pictures 8 felv. drámája. Főszereplők: Don Alvarado és Margaret Livingstone.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

MŰSOR:

SZERDA délután: Csodadoktor. Vigjáték. Ifjúsági előadás. — Este 9 órakor: A mosoly országa. Operett. B) bérlet.

SPORT

A BOCSKAY SZIGORU VIZSGALATOT INDITOTT A BÓDY-MARKOS AFFÉR ÜGYÉBEN.

A vasárnapi mérkőzés után történt Bódy-Markos affér nem kis munkát ad a BocsKay elnökségnek. A szemtanúk el- téréen magyarázzák az inzultus előzményeit, éppen ezért a tényállást nem könnyű megállapítani.

Ma vas egyoldalú szerződésbontást kért a szövetségtől, amelynek szintén nehéz lesz igazságot szolgáltatni az egyre bonyolultabb ügyben. A BocsKay leg- jobban szeretné saját hatáskörében elin- tézni a kellemetlen incidenst és forma- kedvéért fegyelmet indított Markos ellen.

Amatőr bajnoki mérkőzés lesz szerdán délután. A DEAC-Börös bajnoki mérkőzést közös megállapo- dás folytán szerdán délután játsszák le az egyetemi sporttelepen. Bíró: Debreczeni.

A D. Börös S. E. alanti játékosai szerdán délután a DEAC pályán ne- gyed 2 órára a DEAC elleni bajnoki mérkőzésen megjelenni sziveskedje- nek; Fekete, Tóth, Konyor, Márkus, Sóvári, Kun, Fodor, Kerek, Beluch, Szolnoki, Marozsán, Nagy I. és II. Intéző.

Amatőr Szakál fotocikkek szaküzlete Plac ucca 34. Hegedüs és Sándor ház.

A Szahara fia

— REGÉNY. —

Írta: C. Louise Gerard. Fordította: Vécsey Leó.

Hiába óvták hívei, a szultán a palota felé vágatott, hogy el rabolja Pansyt. Szerencsétlenségére a bejáratot egy ágyulóveg összerombolta, a kötőrmelék és lehullott téglá áthatolhatatlan barri- kádot emelt eléje. Sietve a hátsó bejá- rat felé igyekezett...

... A fehér burnuszba burkolt, meg- kötözött férfi ajkára keserű vonás raj- zódott. Mindent megakart nyerni és mindent elveszített! Nincsen meg többé vagyona, gazdagsága, elveszett hatalmas királysága s elveszett a leány is, akiért mindezt kockára vetette!

Holnap lesz a kivégzés! A francia haditörvényszék gyorsan meghozza íté- letét. Ez lesz a vége a Pansy és közötte dúló harcnak!

A fehér burnuszos férfi lehajtottá fejét. ... Most nyílt az ajtó és egy európai katonatiszt lépett az előcsarnokba. Egy bensejült katona követte.

— Gyujts lámpát — hangzott a katoná- tisz hangja. Fény gyulladt ki az előcsarnokban. Az oszlophelység megtelt fegyveres szene- gáli katonákkal.

A katonatiszt Sir George Barclay volt. — Oldjátok fel a szultán kötelekeit, — parancsolta az angol kormányzó.

A következő pillanatban Le Breton kinyújtózhatott és megropogtathatta elszibbadt izmait. Szemtől szembe állt legnagyobb ellenségével, aki nemcsak atyját végezte ki, hanem most őt is elfogadta. Barclay mindenkit kiküldött a teremből, úgy hogy csak ketten mar- radtak.

— Sokat kockáztat Sir Barclay — mondotta Le Breton. — Nem fél attól, hogy kicsavarom a nyakát, mielőtt kö- vetném atyámat.

Ezzel a szultán néhány lépést tett Barclay felé, mintha be akarná váltani fenyegetését. A kormányzó azonban nem hátrált meg. Nyugodtan a helyén maradt s néhány összegyűrt megsár- gult papírlapot húzott elő zsebéből:

— Olvassa el ezt — mondotta halkan és átnyújtotta a régi kéziratpapirokat foglyának.

A szultán meglepetten vette át a lapokat. Ez a sarkos, hegyes, jellege- zesen határozott női írás... édesanyja betűi, aki irni tanította őt! Mohón me- rült bele a kéziratlapok olvasásába...

Ahogy az első sorokat elolvasta, a bronzszínű arc elsápadt, az ajak gögös vonala gyermekes rémületbe görbült s a hatalmas férfi szédülten megtántoro- dott, úgy hogy Barclay kapta el és támo- gatta a kerevéhez.

— No, no Mr. Raoul Le Breton, le- gyen férfi! — mondotta barátságos, meleg hangon a kormányzó.

Sir Barclay minden haragja és gyü- lölete elszált, amikor a fiatalember szár- mazásáról értesült. Most már megér- tette miért különbözött El-Amneh fiatal szultánja a barbároktól, akik felett uralkodott. S megértette a lelkiállá- potot, ami a fiatalember tetteit vezérelte.

De volt itt még valami. Amikor az apa karjaiba zárta Pansyt, a fiatal leány első szava könyörgés volt a szultán életéért. Azután kezébe kapta Annette Le Breton naplóját s a tragikus vallo- más nyomban megkapta szívéét. Többet Pansy nem beszélt a férfiről, de Sir Barclay tudta már, mit kell cselekednie.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

MÉRSEKELT VOLT A GABONAFORGALOM.

Határidőzlet: Buza: december 10.12, zárlat 10.08—10, március 11.25, 28, 30, 33, 36, 37, 20, 16, 24, 29, zárlat 11.22—11.30. Rozs: március 11.25, 10, 20, zárlat 11.18—20. Tengeri: május 13.00, 12.85 zárlat 12.85—90.

Készruizlet: Buza: tiszat 77 kg. 8.95 —9.15, 78 kg. 9.10—9.30, 79 kg. 9.25—9.45, 80 kg. 9.30—9.55, ftiszai, fejérm., dtuli, pestv., bácskai 77 kg. 8.70—8.90, 78 kg. 8.85—9.05, 79 kg. 9.00—9.20, 80 kg. 9.10—9.25. A különleges (80 kg.) ti- szai buza 9.80—10.65 P. Rozs: pestv. 9.10—9.25, egyéb rozs 9.10—9.25, tak. árpa I. 14.75—15.25, tak. árpa II. 14.25—14.50, felv. sörárpa 18.00—20.50, egyéb sörárpa 16.50—18.00, zab I. 18.00—18.50, zab II. 17.50—17.80, egyéb tengeri 15.80—16.00, korpa 10.00—10.25, 8-as liszt 13.30—13.50, repce 20.00—20.75, köles 15.00—16.00, lucerna 70—82, óhere, ar. 130—140, szösös búkköny 25—26, len- mag I. 21.50—22, lenmag II. 21.00—21.50, kék mák 65—66, Vikt. borsó 20—25, expr. borsó 16—18, fehérhab 17.50—18.50, füribab 26—28, lencse, kis 20—23, lencse, nagy 30—33.

TERMÉNYTÖZSDE-ZÁRLAT.

Table with columns for BUZA, TENGERI, ZAB, ROZS and prices for Dec, Márc, Május, Julius.

Liverpool: 4/8 4/10, 1/8 5/0, 5/0 3/4, 5/2 3/4.

Buenos-Ayres: Buza 7.19, 7.16, tengeri 4.38, 4.50, 4.61, zab 6.40.

VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 21.10—22.60, 100 helga 79.50—80.50, 100 cseh korona 16.84—16.98, 100 dinár 10.07—10.17, 100 dollár 571.75—575.75, 100 francia frank 22.60—22.90, 100 hollandi forint 230.90—232.70, 100 lengyel zloty 63.40—64.20, 100 lei 3.39—3.49, 100 leva 4.08—4.20, 100 líra 28.85—29.65, 100 német márka 135.00—136.00, 100 svájci frank 111.45—112.45

DEBRECENI ÁLLATVÁSÁR

A debreceni lóvásáron a felhajtás ki- csiny volt, vásár ugyszólván alig fej- lődött ki, mint ahogy az nagyvásár előtt rendszeren lenni szokott. Árkialakulásról nem is lehet beszélni.

A szarvasmarhavásárban a felhajtás közepes volt. Szopós borju 50—70 fillérért, vágómarha 40—65 fillérért, fejős tehén 180—360 pengőért, jármos ökör 400—600 pengőért ket.

Iparvállalat részére megfelelő helyiséget bérbe keresünk. Cim a kiadóban.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága 1260/1931. kb. V. számú határozatával az 1932. évi közüti költségelöirányzatot elfogadta és megállapította.

E közüti költségelöirányzatot — az 1890. évi I. t. c. 22. §-a alapján — folyó évi október hó 14. napjától kezdődőleg, október hó 29-ig, 15 napi időtartamra közszemlére helyeztem ki.

Erről a város közönségét azzal érte- sitem, hogy a költségelöirányzatot a városi számvévségi hivatalban (I. eme- let 9. sz. ajtó) bárki megtekintheti és az ellen a közszemlére kitétel tartama alatt hozzám írásban beadandó felszólamlás- sal élhet.

Debrecen, 1931 október 12.

Polgármester.

29564/931. II.

HIRDETMÉNY.

Értesitem a város érdekelte közön- ségét, hogy az 1931—32. év telén, a város tulajdonát képező erdőkbén, szolgálmi jog alapján gyakorolható téli erdei legel- tetést a m. kir. erdőgazgatóság által felszabadított és az illetékes m. kir. eröhivataloknál közelebbről megtudható erdőterületeken f. évi október hó 13. napjától kezdődőleg engedélyeztem.

A hajtócédula f. évi október 12-től kezdődőleg a városi számvévségnél váltható ki. A hajtócédula csak annak a kaszálóbirtokosnak adható, aki De- breccenben belsejégi házhely tulajdonosa és állandó debreceni lakos. Legeltethet az is, aki helyben állandó lakos kaszáló bérlő. A kaszáló tulajdonosnak a legel- tetési jogot másra, mint a kaszáló bérlőre átruházni tilos s mint ilyen kihá- gást képez és a szabályrendelet szerint büntetendő.

Debrecen, 1931 október 10.

Polgármester.

HIRDETMÉNY.

Közlöm a város állattartó közön- ségével, hogy a folyó évi őszi, u. n. Dienes napi országos állatvásárok a következő időben tartatnak: 1. folyó hó 15-én, csütörtökön juhvásár; 2. folyó hó 17-én, szombaton, sertés- vásár; 3. folyó hó 18-án, vasárnap, lóvásár; 4. folyó hó 19-én, hétfőn, marhavásár.

Debrecen, 1931 október 12.

Debrecen sz. kir. város első- fokú közigazgatási hatósága: Dr. VASS KÁROLY tb. főjegyző.

FASITSUK AZ ALFÖLDET!

Gyümölcsfa, gazdasági fa és fenyő, jutányosan kapható az alábbi áron:

Gyümölcsfa, bokor ... a 1.— P Gyümölcsfa, közepes törzs a 1.20 P Gyümölcsfa, magas törzs a 1.40 P

II. oszt. gyümölcsfa, ve- gyesen ... a 0.80 P Akác ... a 0.40, 0.60, 0.80 P Nyár ... a 0.40, 0.60, 0.80, 1.20 P

Debrecen szab. kir. város faiskolája Nyulás, Böszörményi ut.

Lerakatok: Városi kertészet, Nagy- erdő 15. Városháza udvar, Kos- suth u. 2. és Hüvelyes u. 5.

APRÓ HIRDETÉSEK

KÜLÖNBEJÁRATU uccai butorozott szoba kiadó. Miklós ucca 21. 2657-a KETSZOBAS lakás villannyal kiadó. Károly Ferenc József ut 52. 2656-a KIADÓ udvari szoba, konyha, speiz. — Bövebbet Darabos 11. alatt. 861-a KIADÓ régi jönevű hentesüzlet azon- nalra. Árpádtér 13. 862-a TAKARITÓNÓ, jó bizonyítvánnyal, délelőtre parkettes lakásba felvétetik. Piac ucca 26-b., II. emelet, Passage, Keppich. 860-a KÖZPONTON nyolcvan pengőért há- romszobás (osztható) lakás, bolt ki- adó. Csapó ucca 19. 859-a BUTOROZOTT szoba fürdőszobával, esetleg kosztal novemberre kiadó. Simonffy 32., I. 858-a

EGY APRÓHIRDETÉS TIZ SZÓIG ÖTVEN FILLÉR ÉS EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPPAN JELENIK MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR. VASTAGBABB BETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITTATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TARIFA. FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

# APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT PIAC UCCA) 49. SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM ALATT ÉS A „MARGIT“-FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNÁL.

## Betöltendő állás

**ÜGYES**  
tanuló leányokat felveszek. — Szabó Kata női divatszalon, Ferenc József ut 63., I. em. A

**JÓMEGJELENESŰ**  
urak és hölgyek, akik jó beszédképességgel bírnak, fix fizetéssel és jutallékkal felvétetnek. Cim a kiadóban. 408—A

**ÜGYES**  
fiatal leány gyermek mellé és könnyebb házidologra bejárónak, esetleg bentlakással felvétetik. Cegléd u. 14. Balra, II. feljárt. —A

**FŐZNI**  
tudó bejárónót keresek október 15-re. Piac ucca 9., trafik. 2527—b

**KIFUTÓ**  
fiút felveszek. Moskovits fűszer üzlet, Arany János ucca 62. — 846—A

**KIFUTÓ**  
fiút azonnalra felveszek. Hajnal u. 21. 854—A

**NÉMETŰL**  
kifogástalanul beszélő, intelligens leányt családtagnak tekintek. Kulcsár, Kálmántéri papirkereskedése. 2654—A

## Állást keresők

**ÉRETISÉGIZETT**  
női leány, perfekt irodai munkacso, könyvelésben jártas, gép- és gyorsírásos is ért. — állást keres. Cim a kiadóban. 2480—d

## Üzletek

**IRODÁNAK**  
alkalmas 3 helyiségből álló lakás november 1-re kiadó. Piac ucca 34. sz. alatt. A

**HENCIDA**  
községben, jömeneteli malom, nyersolajmotor üzemre berendezve, szép lakóházzal eladó. Értekezni dr. Magyar Sándor bankügyésznél, Berettyóújfalun. 2559—b

**10 MÉTER**  
hosszu műhely Bethlen u. 1. szám alatt kiadó. 2506—b

**IPARVÁLLALAT**  
részére megfelelő helyiséget bére keresünk. Cim a kiadóban. 351—A

**ÜZLETHELYISÉG**  
kiadó. Batthyány ucca 10. sz. alatt. Értekezni a házimesternél. 2574—d

## Ingatlan

**KERESEK**  
megvételre — központban — nagyobb bérjövödelmű házat, készpénz fizetéssel. Leveleket a kiadóba kérem. 2541—b

**KERESEK**  
10 hold földet, lehetőleg tanyával. Hatvan ucca 10. 2445—b

**BÁRÁND**  
község főterén szép ház, korszerű májossal P 3.000 készpénzrel megvehető. Értekezni dr. Magyar Sándor bankügyész, Berettyóújfalun. 2558—b

**KÁROLY FERENC JÓZSEF**  
ut 34c szám alatti 300 négyzetméteres telek eladó. Értekezni lehet: — Cegléd ucca 8. szám alatt. 852—c

**EGY**  
hold föld, Bellegelön eladó — vagy bérbeadó. Értekezni — Springer könyvesboltban. 2650a

**ELADÓ**  
ház, vendéglővel, három üzlethelyiséggel, a löversonyterrel szemben. — Értekezni lehet ugyanott. Nyulási rokkanttelep. Böszörményi ut 88. 2583—c

**VIDÉKI**  
uj adómentes ház, fűszerüzlettel, 2 szoba, konyha, kamara, pince és mellékhelyiségek. — könnyű bankteherrel 2500 P készpénzért eladó. Cim a kiadóban. 847—A

## Ellátás

**EGYETEMI HALLGATÓT**  
teljes ellátásra elfogadok. — Kálmán-tér 11., keresztépület. 2379—b

**JÓ**  
üzletes házikoszt kapható, — Arany János 39., udvarban. — 851—A

## Lakást keresők

**ISTALLÓVAL**  
szoba, konyhás lakást bérelek november elsejére. Bercsényi u. 8. 849—A

**OLCSÓ,**  
de világos jó szoba kiadó, — esetleg diáknak vagy átutazónak, központi fűtéssel. 833-A

**KÜLÖNBEJÁRATU**  
napos fekvésű kellemes szoba butorozva, esetleg ellátással kiadó. Szentanna 58. 2550—b

**KIADÓ LAKÁSOK:**  
Egy I. emeleti udvari lakás, mely 3 szoba, előszoba, hall, fürdőszoba, cselédszoba, konyha és mellékhelyiségekkel áll, november hó 1-re. Egy III. emeleti uccai lakás, mely áll 5 szobából, előszoba és fürdőszobából a minden más komforttal, azonnal. Valamennyi lakás központi fűtéssel. A házban személyfelvonó van, mely a lakók által ingyen vehető igénybe. Érdeklődni Piac ucca 34. szám, könyvkereskedésben.

**NÉGYSZOBÁS**  
komfortos lakás november 1-re kiadó. Jókai u. 6. 2429c

**EGY**  
szoba, konyha, nyári konyha és kamara 15-re kiadó. Korpónai u. 5. 2524—d

**KÉNYELMES**  
butorozott szoba kiadó. Arany János u. 40. d. u. 2—4-ig 2652b

**HÁROMSZOBÁS**  
udvari lakás kiadó. Kossuth u. 39., házmaster. 2640—c

## Vétel

**CSERÉPKÁLYHÁT**  
folytonzó kályhát, ablakot, — deszkát, cserépet, téglát megvételre keresek. Pacsirta u. 11., Tápay. 2513—b

**ZÁLOGCÉDULÁT**  
minden tárgyról magas áron vesz Braun, Cserepes 6. 855—A

## Pénz

**PÉNZKÖLCSÖNT**  
keresek teljes fedezet mellett, egyik ügyfelem számára, előnyös feltételekkel. Dr. Gorove Lajos ügyvéd, Ferenc József ut 81. 2363—d

## Eladás

**EGY**  
harminc literes, kék zománcos zsiros bödön és egy nagy mosóteknő eladó. Péterfia u. 18., második lakás. 759—A

**TELJES**  
háló szoba, feltűnő szép könyvszekrény, tejes üveggel, téli női és férfi kabátok, könyvállvány, szép női iróasztal, — mahagóni iróasztal, többféle női kelengyék eladók. Kossuth ucca 29. 2543—b

## TANKÖNYVEK

az összes iskolák részére az előirt legújabb kiadásokban kaphatók, új vagy használt állapotban. Minden iskola részére fűzetek, író- és rajzszerek a legnagyobb választékban és olcsó árban beszerezhetőek. Aczél Antikvárium könyv- és papirkereskedésében, Széchenyi ucca 2. 6276 A

**SAKKOZÓK**  
figyelmébe. Csinos kiállítású, teljesen új, fekete sakkasztal eladó. Aki 35 pengőért kérte, elviheti. Burgondia u. 14. 2436A

**GÁZKÁLYHA**  
olcsón eladó. Megtekinthető a Független Ujság kiadóhivatalában. 601—d

**SZŐLŐ**  
Dinka, mézédés, téli eltevésre kapható és megrendelhető. — Zöldfa ucca 1., Molnár Lukáts-nál. 2648—b

**PHÖNIX**  
pálma, gyönyörű példány és egy akol eladó. Honvéd u. 16. 2649—A

**ELADÓ**  
alig használt férfi öltöny, átmeneti kabát, rövid bunda és egy női kosztium. Piac u. 34. sz. könyvkereskedésben. 848-A

**FAAGY**  
sodrony, összehajtható vaságy, kályha, szekrény, villany lámpa eladó. Piac ucca 77., keresztépület I. em. 6. ajtó. 853—d

## Különféle

**TARSAT**  
keresek négyezer pengővel, — tizenötezer lakossú községben, modern vas, porcellán fűszerüzletéhez, ingatlanul bíró kereskedő. Cim a kiadóban. — 2635—d

**NYUGDIJAS**  
özvegy asszony, trafik engedéllyel, nyugdíjas özvegy társnót keres, közreműködéssel, kétezer pengő tökével. Cim a kiadóhivatalban. 2508—d

**HARISNYAKÖTŐDE**  
szemszedést, fejelést, telpalást vállalok. Hatvan ucca 16. sz. 1088—d

**BUDAPESTRE**  
utazó, vagy ott tanulni szándékozó urhölgyek, Kőbánya — alsópályaudvarnál kellemes otthon, teljes ellátást kaphatnak havonta, személyenként 80,— naponta 4 pengőért. Cim a kiadóban. 668—A

**TEHERAUTÓ-FUVAROZÁST,**  
költségtétést bárholon és bárhová gyors és nagyteherbírásu üzembiztos teherautóinkkal — versenyképes árban vállalunk. Autóforgalmi, Hatvan ucca 53. Telefon 15-12 és 17-70. 1098d

**DIAKOKAT**  
bármikor előkészít ebédkosztért vidéki egyetemista. Cim: Lehoczky János, Teleki ucca 9. 2479—b

**MINDEN**  
igényt kielégítő elsőrendű uriszabóság, olcsó fazonárak. Kun József, Piac ucca 44. Tanulót felveszek. 644—d

**BAROMFITRÁGYÁT,**  
istállótrágyát elhordatom. Értékesít: Nyomatató ucca 3., házmaster. 2431b

**HUSFÜSTÖLES**  
olcsón, kifogástalanul Zöldfa ucca 3. szám alatt. 1231 A

**10 szavas apróhirdetését 50 fillérért hétköznap**  
vasárnap 70 fillérért a Debreceni Független Ujságban és a Debreceni Ujságban (Hajdúföld) közöljük. Levelezés, Házasság rovatban közölt, vagy üzleti apróhirdetések duplán számíttatnak.

**Apróhirdetését feladhatja: reggel 8 óráig a Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedés pénztáránál, vagy Piac ucca 49. sz. alatti főkiadóhivatalunkban, vagy Széchenyi ucca 2. sz. alatti fiókiadóhivatalunkban.**

**Délután 6-tól este 9-ig: (szombaton este 8 óráig) főkiadóhivatalunkban Piac ucca 49.**

## Kiadó lakás

**KIADÓ**  
azonnal modern, télen-nyáron lakható villa lakás, mely áll 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és minden mellékhelyiségből. Értekezhetni Liener-műteremben, Csapó ucca 1. 488—A

**5 SZOBA**  
hallos lakás, minden komforttal Simonffy ucca 7. alatt azonnal kiadó, ugyanott egyszobás garzon lakás, fürdőszobával nov. 1-re kiadó. 856—d

**KIADÓ**  
a Debreceni Ujság kiadóhivatalának a földszinti helyiségbe való költözésével, a Kossuth ucca 3. szám alatt, az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Érdeklődni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923—A

**PIAC UCCA 19.**  
Schreiber-féle üzlethelyiség és 2 szép szoba, irodának elsőrangú kiadó. — Radónál, Széchenyi ucca 11. 819—b

**PIAC UCCAN**  
központi fűtéses kisebb szoba, fűtés, világítás, fürdőszoba használatával havi 35 pengőért kiadó. Cim a kiadóban. 816—A

**BUTOROZOTT**  
szoba, uccai, különbejáratu kiadó. Vigkedvü Mihály u. 10. 2595—c

**ELSŐ EMELETI**  
három uccai szobás, komfortos lakás november 1-re kiadó. — Hatvan u. 2. 845—A

**ELSŐ EMELETI**  
2 szobás lakás november 1-re kiadó. Hatvan u. 13. 884—A

**ELEGÁNSAN**  
butorozott uccai szoba, különbejárattal kiadó. — József kir. herceg 33. 850—A

**KÉT**  
uccai szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel kiadó. Rákóczi ut 29. 2653—A

**TISZTVISELŐKNEK**  
csinos 2 szobás lakás, bármikor kiadó. Havi P 45.— Magoss György-tér 1. 2655—A

**KIADÓ**  
kettőszobás, zárt verandás, — mellékhelyiségekkel ellátott, — uccai lakás, nagyerdőre néz, nov. 1-re. Hadházi ucca 31/d. 885—A

**POROSZLAY**  
ut 66. Egy szoba, konyhából álló lakás kis család részére kiadó. Értekezhetni: Piac u. 16. III. em. 1. ajtó alatt. 534—A

**CSEMEGE**  
szőlő, édes, saszla, muskotály vegyesen, kilója 30 fillér. Kapható, nagyban és kicsinyben Zöldfa ucca 1., Molnár Lukáts-nál. 2472—b

**ELADÓ**  
olcsón 1/2, keményfa, funérozott háló. Andrassy ut 71. 2562—A kettőszobás, konyhás, uccai lakás és pincehelyiség, üzletnek vagy lakásnak. Thaly Kálmán ucca 4. 3563—d

**SZŐLŐ**  
frissen szedett tizánhat fillérért állandóan kapható. Galamb u. 4. szám. Vásárpénztárral szemben. 2293—b

**ELADÓ**  
egy alig használt férfi átmeneti kabát és egy női kosztium. Piac u. 34. sz. könyvkereskedésben. 838—A

**EBÉDLŐBERENDEZÉS**  
konyhabutor, nagy képek és egyéb házi butor, garantált tiszta eladó. Jókai u. 10., házfelügyelőnél. 830—b

**KIS**  
vaskályha jó állapotban 8.— pengőért eladó. Burgundia 14. —A

**EGY**  
keveset használt vaskályha eladó. Megtekinthető Piac u. 34., házmasternél. 871—A